

Vergaderjaar 2024–2025

28 642

Sociale veiligheid openbaar vervoer

Nr. 113

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 januari 2025

Het Kamerlid El Abassi (DENK) heeft tijdens het commissiedebat Spoor verzocht om voorafgaand aan het Tweeminutendebat Spoor van 23 januari a.s. een brief te ontvangen met informatie inzake de situatie op station Maarheeze. Hierbij ontvangt u deze brief en wordt invulling geven aan deze toezegging.

NS laat weten dat op de meeste stations en trajecten rondom asielzoekerscentra de ervaren overlast niet uitzonderlijk is. Uit de cijfers van NS blijkt echter dat station Maarheeze hierop een uitzondering is. NS geeft aan dat de inzet van de 100% ingangscontrolle door vijf beveiligers wat hen betreft noodzakelijk is. Om de situatie ter plekke beheersbaar te houden, worden alle reizigers gecontroleerd op een vervoersbewijs, dit omdat de controle op een vervoersbewijs in de meeste gevallen aanleiding is voor eventuele escalatie.

NS geeft aan dat de maatregelen in 2023 en 2024 voor een beheersbare situatie hebben gezorgd en dat het station voor personeel en reizigers veiliger is geworden. Door de invoering van ingangsccontroles hebben de meldingen zich verplaatst van de trein naar het station, waar professionele beveiliging staat en er meer ruimte en tijd is om incidenten af te handelen. Op deze manier wordt overlast zoveel als mogelijk beperkt tot het station zelf. Eindhoven – Weert was langere tijd het traject met de meeste veiligheidsmeldingen, maar sinds de maatregelen op station Maarheeze heeft er een daling plaatsgevonden in het aantal incidenten.

In 2024 werd er door de beveiliging van NS in totaal ruim 3150 keer melding gedaan over een ongewenste situatie op station Maarheeze. In 2023 waren dit er 686, maar is de meting pas halverwege het jaar gestart en in de loop van 2024 nauwkeuriger geworden. In 2023 waren de voornaamste meldingen: 331 meldingen van belediging medewerker, 106 keer een onregelmatigheid met het vervoersbewijs en rond de 30 meldingen voor bedreigingen van medewerkers, het overtreden van

huisregels, hulpverlening en baldadig gedrag. In 2024 waren de voornaamste meldingen: 1.372 keer een onregelmatigheid met het vervoersbewijs, 538 keer de melding «preventief»¹, 365 meldingen van belediging medewerker, 224 meldingen van overige hulpverlening, 199 meldingen van roken op het station en rond de 18 meldingen voor bedreigingen van medewerkers. Het kan voorkomen dat er meerdere meldingen worden gedaan n.a.v. het contact met één reiziger.

NS laat weten dat de overlast aanwezig blijft, maar door de maatregelen een beperktere impact heeft op reizigers en personeel. Door de 100% controle wordt er op het station ook veel meer gecontroleerd en daardoor ook veel meer geregistreerd dan op vergelijkbare stations. Het station Maarheeze krijgt in de landelijke Stationsbelevingsmonitor een 6,7 als algemeen oordeel van de reiziger. Maarheeze is echter wel één van de stations die op de reizigersbeoordeling van sociale veiligheid na 19:00 uur onvoldoende scoort en daardoor in aanmerking komt voor extra maatregelen. Daarnaast zijn er doorlopend gesprekken over de lokale situatie tussen het COA, politie, de gemeente Cranendonck, de provincie Noord-Brabant, de lokale busvervoerder, NS en de Ministeries van Asiel en Migratie en Infrastructuur en Waterstaat.

Ik begrijp heel goed dat NS en reizigers zich zorgen maken over de situatie in Maarheeze. Veel OV-middelen worden nu namelijk gebruikt om de overlast op een relatief klein station beheersbaar te houden. De oplossing kan in mijn ogen niet zijn dat NS het station gaat overslaan. Dit onderwerp heb ik daarom afgelopen vrijdag opnieuw aan de orde gesteld in de ministerraad. Daar is besloten een apart bewindspersonenoverleg te organiseren. Ik vind het van belang dat er duidelijkheid komt voor NS en een structurele oplossing wordt gevonden zodat de extra beveiliging op het station kan worden afgeschaald.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
Ch.A. Jansen

¹ De melding «preventief» wordt in de praktijk min of meer door de beveiliging gebruikt als een categorie overig en omvat onder andere meldingen van mensen die over het hek klimmen, kapotte kaartautomaten of een bedankje gericht aan het personeel.